

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős sz.

Dr. B.

Szerkesztő:

Dr. Balkányi Aurél

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

A nagy nap.

Gróf Andrássy Gyula benyújtotta a választói javaslatot, mellyel a modern politikai élet alapköve tételezett le. Mindenütt, a civilizáció élén haladó nemzeteknél is, a választó jog körül a leghevesebb és legádázabb harcok folytak és ez természetes is, mert a választói jogban a nép összes osztályai politikai befolyásuk alapját és biztosítékát látják. Ennek a nézetnek meg van a maga létjogosultsága, mert ha igaz, hogy utolsó sorban a gazdasági erők döntenek a politikában és véglegesen egy gazdaságilag erős osztályt a választó jog segítségével nem lehet produkálni, úgy áll az is, hogy egy gazdaságilag gyenge osztályt bármily választó joggal nem lehet mindenhatóvá tenni.

Az eddigi jelekből ítélve a választó jog körüli harc hevesnek ígérkezik, mert a mi sajtóságos parlamenti életünkben minden választójogi reform az eddigi képviselők egy részének deposedálását jelenti, mert hiszen a betervezett választó reform új embereket ruház fel politikai jogokkal, ezek pedig természetesen saját bizalmi emberüket küldik a parlamentbe és ezzel sok ösképviselet kiszorítanak és sok szerzett jogot megsemmisítenek.

Emlékezzünk csak vissza, hogy Ausztriában minden egyes kerületért élet-halál harc dult. Minden párt a lehető számu választó kerületet akarta magának biztosítani, nem gondolván arra, hogy egy választói jog reformjának következményeit és esélyeit eleve kiszámítani teljesen lehetetlen.

Nálunk annyiban más, hogy tulajdonképpen nem a pártok, hanem az egyes képviselők fognak jogosnak vélt kerületükért csatavonalba állani, mert kétségtelen, hogy a betervezett javaslat a koalíció eddigi birtoklását lényegesen nem fogja megváltoztatni. A javaslat körüli elvi harc tehát nem lesz hosszadalmas, mert csak a koalíción kívül álló pártok fognak ellenzékieskedni, azonban már számarányuknál fogva és a házsabályok segítségével ezt az ellentállást könnyen meg lehet törni.

A tulajdonképeni harc a választókerületek beosztásánál fog kitörni, hogy a mi parlamentünk mily beteg volt és hogy mennyire nem képviselte a közhangulatot. Hogyan is lehessen az, hogy az eddigi képviselő, kinek saját személyisége volt minden, most ha mindjárt az ország érdekében is önmagát detronisálja és eddigi választókerületét megsemmisülni lássa. Késhegyig dúló harc fog folyni minden egyes választói kerület kikerekítésénél és pedig annyival inkább, mert az eddigi kiszivárgott hírek szerint az eddigi képviselő pártállása és személyisége volt döntő s a közigazgatási vezető férfiak arra való tekintettel tették meg javaslatukat.

A javaslat szerint minden magyar állampolgár ki életének 24 évét betöltötte, állandó lakással bir, választó. Megállapítja az egyes és többes szavazatokat. Azok a választók, kik írni és olvasni tudnak közvetlenül és személyesen, akik írni és olvasni nem tudnak közvetve és megbízott útján gyakorolják választói jogukat.

A magyar államiság kidomborításának szempontjából, minden magyar embert fájdalmasan kell hogy érintsen az, hogy a magyarul írni olvasás a választói jog gyakorlásához nem szükséges. Hiába volt e tekintetben minden reményünk, a parlament jelenlegi összeállítása kizárja annak lehetőségét, hogy a javaslat eme része megváltoztattassék. A hatalom nyomása, a szolgálalkúság és magánérdek, a kuruc lelkiismeretet szép csendesen elfogja altatni és minden lelki furdalás nélkül megfogják szavazni, hogy Magyarorszában nem kell magyarul tudni, és magyarul írni olvasni.

Uj intézmény a többes szavazat. Lesznek, kik kettős és lesznek kik hármasszavazattal biró választók. Mi már kifejtettük, hogy a jogegyenlőség szempontjából az ugynevezett pluralitás torzszülött, ámde ha ez elvileg kilógatható, bele kell nyugodnunk már csak azért is, mert a nemzetiségek s a szociáldemokraták tüzzel vassal kapálóznak ellene. Ők bizonyára tudják miért és épen ezért feltételezni kell,

hogy a pluralitásnak államfentartó jellege van.

Mindenesetre hideg vér, mert Ausztriában nevezetes politikai események mennek véghez, az eddigi kormányrendszer megbukott, hogy egy klerikális föderalistikus politikai irányzatnak csináljon helyet és hogy mit várhatunk ezen a Lueger által patronizált iránytól, nem sok tejtörésbe kerül mert ha a jelenlegi képviselőháztól a föderalismust nem lehet feltételezni, nem szabad elfeledni, hogy a klerikalitások itt is ott is szoros összeköttetésben vannak és féltő, hogy az új választások ezt a klerikális irányzatot még megerősíteni fogják, mert hiszen elvitázhatatlan, hogy a bécsi keresztény szociálisták növekvő hatalma, a mi néppártunk önértékét is kell, hogy emelje és habár Lueger és Rakovszki urak most látszólagosan ellenségek, nincs kizárva hogy ez a két ur karöltve fognak Magyarország meghódítására kivonulni. Ez pedig rettenetes ára volna a választói jog reformjának.

Kulturgyűlés Beregszászon.

A Beregvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület központi igazgató választmány a f. évi nov. hó 4-én Beregszászban, a vármegyei székház kistermében Patay András főispán, egyesületi elnök vezetése alatt ülést tartott, melyen a választmány számos tagja, köztük Schürger Ferenc alelnök, Gulácsy István alispán, Szép Géza kir. törvényszék elnök, Jobszty Gyula kir. tanácsos, Dr. Székely Kálmán közokmányi igazgató-főorvos s vármegyei közéletünk több más vezető férfija is jelen volt. Az ülés közel négy óra hosszan tartott s ennek érdekes és gazdag tárgysorozatát Szentpétery Endre kir. tanfelügyelő, egyesületi igazgató Rhédei János kir. s. tanfelügyelő, egyesületi titkár adták elő.

Az Orsz. Közm. Kongresszus megtartását és az Orsz. Közm. Tanács megalakítását a választmány lelkes örömmel üdvözölte, rendíthetetlenül bizva abban, hogy azok összhangzó működése kulturegyesületeink életébe új erőt önt, ezeket sikeres munkásságra képesíti s a jogosulatlan nemzetiségi törekvések és támadások elé megvihattan gátat vet.

Az Orsz. Közm. Tanács tagsági díjáról tanácskozás folyt; melynek megállapítása előtt azonban a testvéregyesületek által megállapított tagdíjak felől tájékozódást szereznek.

Az alsóvereckeai közm. egyes. óvoda államosításának megtagadását a választmány sajnálattal vette tudomásul, elhatározva, hogy annak állami kezelésbe való átvételét továbbra is sürgeti és hogy célját elérje, a tövenyszerű elhelyezés biztosítására Cserszky Péter főszolgabíró felkéri.

Az egyesület anyagi helyzetének beható megvizsgálására a számvizsgáló bizottság Schürger alelnök elnöklése mellett kiküldetett.

A közönségnek a kulturális ügyek iránt való érdeklődése felkeltése s az egyesület jövedelmének fokozása céljából a vármegye egész területén, szeptember hó folyamán közművelődési nap tartását határozták el; miután azonban ez eszme még egészen új, annak gyakorlati kivihetőségét egyelőre 8-10 helyen kísérelték meg, azok sikerének biztosítása céljából a rendezendő községi kultúrnapokon az egyesület vezetői résztvesznek. Az egyesületi közgyűlést is minden évben szept. hónapban tartják meg. A szabadtanítás intézményét a választmány nagy lelkesedéssel karolta fel, egy-egy előadás díját 10 koronában állapította meg és javasolja a közgyűlésnek, hogy ezen célra 1909. évi költségvetésébe 300 koronát irányozzon elő.

Beregszászban munkásgimnáziumot létesítenek. Ennek igazgatójává Rhédei János kir. s. tanfelügyelőt választották meg. Ezen célra 1909-re 500 K. megszavazását ajánlják a közgyűlés előtt s a munkásgimnázium igazgatóját a költségvetés keretei között elrendő megtakarításokból fogják díjazni.

A hitel s fogyasztási szövetkezetek kérdését, mint politikai vonatkozású nem kulturális feladatot a napirendről levették.

Az egyesület 1909. évi költségvetésirányzatát 6018 K. bevétellel, 5608 K. kiadással, ekként 410 K. jövedelmi fölösleggel állapították meg.

E tárgynál nagyszabású vita fejlődött ki, melyben főképen Dr. Gulácsy István és Jobszty Gyula vettek részt.

Dr. Gulácsy István reámutatva arra, hogy az egyesületnek összesen 62.080 K. alaptőkéje van s ennek fölhasználható kamata oly csekély, hogy avval az egyesület számottevő eredményeket a legbuzgóbb munkálkodás mellett sem mutathat föl, megfontolásra ajánlja, nem volna-e célszerű erőgyűjtés céljából a múlt évi pénztári maradványt az alaptőkéhez csatolni.

Jobszty Gyula az egyesület minden jövedelmét a tanítósnak adná azon társadalmi tevékenységek ellenértéke gyanánt, melyek hivatali kötelességek határain túl esnek melyekért őket senki sem díjazza. Ilyenek: ifjúsági egyesületek, dalos és olvasó körök szervezése, vezetése, stb. Óvodára egyetlen fillért sem szavaz meg, mert az óvoda fentartás nem társadalmi feladat.

Ezzel a nézettel szemben Dr. Gulácsy az óvodák és iskolák létesítését és állami kezelésbe való átadását a legjelentősebb egyesületi feladatok közé sorozza.

A kifejlődött hosszú vita eredménye az lett, hogy a költségvetésből hitel s fogyasztási szövetkezetek, gazdakörök szervezése, vezetése terén buzgólkodók jutalmazására előirányzott 200 — a szegény tanítók könyveire felvett 600 — a népkönyvtárak szükségleteire szánt 124 koronát a költségvetésből törölték, a tanítók jutalmazására szánt összeget pedig 350 koronával emelték. A befolyó tagdíjhátralékokat tőkésítik, a taggyűjtés terén a legelőkelőbb tevékenységet

fogják kifejtetni, A népkönyvtárak szükségleteiről való gondoskodást és a szegény tanulók könyvekkel való ellátását községi feladattá tétetik és ajánlják a közgyűlésnek, hogy a községeket az 1°/o-os közműv. pótdó megszavazására kérje fel. Az így befolyó jövedelmeket szintén tőkésítik. A tagdíjhátralékokat postai megbízás útján szedetik be.

Ceglédi Lajos boródi, Barkáts Irén oroszvégi, Katrics Vilmos ilosvai, Bárány Dezső polenai, Tariska Ferenc bulcsui, Berecki Sándor szolvai, Szabó Sándor nagydobronyi és Poócs Sándor megecei áll., végül Szidor János végmártonkai gk. tanító jutalmazását a közgyűlés előtt javasolni fogják.

A törvényhatósági bizottságnak a Nemzeti Falanx támogatására irányuló megkeresésre határozták: kéressék meg a törvényhatósági bizottság, mikép ezen célra valamely rendelkezésére álló alapból 500 koronát utalványozzon. Ennek felhasználásával a kir. tanfelügyelő a Nemzeti falanx fiókját valamely virágzó ifjúsági egyesület mellett létesíti s az eredményről a törvényhatósági bizottságnak jelentést tesz.

Karácsonyfa ünnepélyre 42 óvoda részére az egyesület 600 koronát adományozott. A társadalmi gyűjtés eredménye 1.232 K. 02 f. A felhasználást 1862 K. 02 fillérből 762 f. u., 1305 leány gyermeket ajándékoztak meg ruha-, játék-, gyümölcs — és édesség — félekkel. Ezt a választmány örömmel vette tudomásul. — E helyen kívánjuk megemlíteni, hogy miután az óvó — intézetek a lakosság bizalmában már megerősödtek, a 600 K. adományt az egyesület 1909-től kezdve megvonja és más fontosabb célra használja fel.

Az egyesület 25 éves jubiláris közgyűlését a folyó év december havában Munkácscon tartják meg s ennek programját csupán ezen célra összehívandó külön választmányi ülésen állapítják meg.

Beregszász, 1908. nov. hó 6.

Vérkey.

Közéletünk.

Meg kell adni, hogy városunk nagyot haladt. Van aszfaltjárdánk és villanyvilágításunk is. Van azonban még mindig olyan része a városnak, a hol nyakig járhatunk a sárban, s a sötétségben kitorhetjük a nyakunkat. Ez a rész a Fedák villa mellett elmenő (Árpád) utca, a hol igen szépen épül a város, de sem világítva nincs, sem pedig járdát nem kapott, noha az ottani lakosok is teljes joggal követelhetik a járdát és a világítást.

Hisszük, hogy meg is fogják kapni, mert hiszen ők is ép úgy fizetik a közterheket mint a város más részének lakói.

Felhívjuk erre az illetékes körök figyelmét.

Utcáink közül az Árpád és Bocskay utcák állami utak, a Petőfi utca pedig törvényhatósági közut, fentartásukról tehát az állam illetve a törvényhatóság gondoskodik. Nem kerülne nagy fáradságunkba kieszközölni, hogy a rossz és drága makadám burkolat helyett gránit burkolatot kapjunk, mely olcsóbb és jobb. Munkácsnak sikerült ez, s most legalább nem uszik a sárban tuint mi. Ajánljuk megfontolás végett a polgármester ur figyelmébe.

Esküdtszéki tárgyalás.

Az esküdtszék f. hó 9-én kezdte meg működését. Tárgyalás alá került szándékos emberöléssel vádolt Kochán László beregszentmiklósi lakos ügye, ki két embert ölt meg. A tárgyalás folyamán vádolt elmebeli állapota alapos aggályra adott okot, miértis dr. Erős Samu védő indítványozta a tárgyalás elnapolását és vádolt elmebeli állapotának megfigyelését. A kir. törvényszék védő indítványát elfogadta és a tárgyalást elnapolta.

Kobaj Erzsébet ügyét tárgyalta az esküdtszék szerdán, ki szándékos emberöléssel volt vádolva, melyet az által követett el, hogy két hetes gyermekét, a munkács—medencei utvonalon egy hidról a pocsolyába lökte. Szegény Kobaj Erzsébet, még nem töltötte be a 18 évet és emberölésért már törvényt ültek felette.

Az eset a mindennapi életben folytonosan ismétlődik. A leány csinos, rokonszenves, a mint mondani szokták kívánatos. Elmegy messze idegenbe, Debrecen városába szolgálni. Itt elbukik, melynek gyümölcse egy fiú gyermek. Az anya még betegen hagyja el a kórházat és 5 koronával zsebében, egy gyermekkel a karján, mindenkitől elhagyatottan haza megyen Medence községébe, hol hozzátartozóinak csak szemrehányása és azon község társadalmának megvetése várja, mert szeretett és hitelt adott a csábításnak.

A még beteg anyja, még maga is gyermek, gyalog vonszolja magát és gyermekét a poros országúton, előtte a kétségbeesés, a bizonytalanság és ily lelki állapotban érkezik a hidra.

Vallomása szerint itt eszméletét veszve összerogyik, elaléltan fekszik és nem tudja megmondani, hogy csecsemője hogyan, és mily körülmények között került a pocsolyába, hol az halálát lelta. Dr. Füzesséry Géza hatásos védbeszéde után, miután a szándékos emberölésre vonatkozó kérdésre, az esküdtszék, nemmel felelt, a kir. törvényszék, mint esküdtszék Kobaj Erzsébetet felmentette és azonnal szabadlábra helyezte.

November 12-én csütörtökön Szemján Jánost állította a vádhatóság az esküdtszék elé, kétféle büntetés büntetésével vádolták. Az egyiket 1904-ben követte el, a másikat az elmúlt nyáron. Mind a két alkalommal holtrészegen s abból az indokból, mert úgy gondolta, hogy a felesége, akit elkergetett magától, a felgyújtott házakban rejtőzködik. A feleségét akarta megégetni. Az orvosszakértők, dr. Kupferschmidt János és dr. Szarka László úgy vélekedtek, hogy Szemján János alkoholos elmebeteg. Ez alapon a vádhatóság képviselője Borsos József kir. ügyész a vádat elejtette, az esküdtszék, mely Szép Géza elnöklése alatt dr. Gallé Tamás és dr. Prihradny Miklós bírákból állott az eljárást megszüntette. A szerencsétlen, beteg embert átadják a közigazgatásnak, hogy fegyház helyett az élőhalottak temetőjében, elmebetegintézetben helyezze el. A védelmet Dr. Balkányi Jenő helyett dr. Szegedy Miklós látta el.

Ma november 13-án szándékos emberöléssel vádolt Vajtkó János ügyét tárgyalják. A verdikt csak késő este fog kimondatni.

Képviselőtestületi választás.

Folyó hó 12-én csütörtökön voltak Beregszászban a képviselőtestületi választások, melyek szokatlanul csendes mederben folytak le. Erősebb küzdelem csak az I. és V. kerületben volt.

Az I. kerületben nem kevesebb, mint 18 jelölt tartotta érdemesnek magát polgártársai bizalmára. Heves harc után megválasztottak: Hartman Fülöp 96 Vass Géza 70 Lusánszky Ferenc 69, Serly Ferenc 68 szavazattal, míg a kisebbségben maradt jelöltek közül Löw Zoltán 57, Lukovics Antal 56, Sándor János 47, Braun Salamon 27 szavazatot kaptak.

Ezek közül különösen Löw Zoltán bukását fájjaljuk, ki közéleti munkássága révén erősen rászolgált arra hogy ne csak jelöljék hanem meg is válasszák.

Ezen kerületben új tagok: Serly Ferenc és Vass Géza, a régiek közül kibukott Sándor János, Dudits Endre pedig nem reflektált a megválasztásra.

Póttagok: Farkas József 102, Ferenczy István 70 szavazattal.

A II kerületben is elég mozgalmas volt a választás. Megválasztottak: Szép Géza 131, Lakatos András 110, Mermelstein Jakab 79, Dr. Schenk Adolf 80 szavazattal, míg a kisebbségben maradt jelöltek közül Schuller József 72, Radics Mihály 14 szavazatot kaptak.

Póttagok lettek: Lőrincz Sándor 85, Sipos András 62 szavazattal.

Ezen kerületben új tag lett Szép Géza a régiek közül kiesett Schuller József.

A III. kerületben csendesen folyt le a választás. A választók lassan szalíngóztak úgy, hogy 269 közül csak 140 szavazott le. Megválasztottak: Nagy Lajos 119, Dr. Katz Lajos 122, Weisz Ferenc 115, Dr. Balkányi Aurél 65 szavazattal.

A kisebbségben maradt jelöltek közül: Nagy Ernő 61, Diószeghy Sándor 20, Nyisztor János 7 szavazatot kaptak, míg póttagok lettek majdnem egy angolug Diószeghy Sándor és Nyisztor János.

Ezen kerületben új tag lapunk szerkesztője Dr. Balkányi Aurél, míg a régiek közül Nagy Ernő esett ki.

A legcsendesebb választást a IV. kerület produkálta a hol ellenjelölt hiányában a 4 régi tag lett megválasztva és pedig: Cseh Sándor 106, Katz Bertalan 105, Weisz Márton 96, Katz Jakab 95 szavazattal.

Póttagok lettek: Dancs Lajos 83 és Preznánszky György 82 szavazattal.

Leghevesebb volt a harc az ötödik kerületben, hol Kallós Tivadar, Almássy Sándor, Dr. Füzesséry Géza, Kurmai Bertalan, Deák András és Szilágyi János versenyeztek.

Megválasztottak: Dr. Füzesséry Géza 126, Kallós Tivadar 123, Almássy Sándor 119, Króh Izsó 83 szavazattal, míg a többiek közül Kurmai Bertalan 82, Deák András 50 Szilágyi János 43 szavazatot kaptak. Új tagok: Dr. Füzesséry Géza és Króh Izsó, míg a régiek közül kiesetek Deák András és Szilágyi János.

Póttagok lettek: Imre Endre 70 és Ujváry Endre 40 szavazattal.

Itt említjük meg, hogy Króh Izsó megválasztását állítólag megtámadni készülnek,

mert Nagy Béla elnök egy szzvazólapot, a melyen Kurmai név volt keresztnevé nélkül, érvénytelennek nyilvánított.

Tekintettel azonban arra, hogy a várostban több Kurmai van, a választási elnök teljesen korrektül járt el, s így a választás sikerrel meg nem támadható.

Megemlítjük még, hogy 81 névre szavaztak.

A választások általában simán folytak le, s a hatóságok pártatlanságukat megőrizve a küzdelemben nem folytak be.

VÉGYES HIREK.

— **Hymen** Berger Etelkát Beregszászból eljegyezte Gerendási Ignátz Parasznýáról (minden külön értesítés helyett).

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Özvegyi Ferenc dr. munkácsi járásbírói joggyakorlatot a munkácsi járásbírói mellett alkalmazott ügyészégi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

— **Családi összetűzés.** Váradai János minaji lakos az elmúlt hét egyik napján összeesett Vásárhelyi Tivadarral, akihez sógorsági kötelékek fűzik. Az udvarán lévő székéből lekasztotta a hámfát és úgy vágta vele fejbe Vásárhelyit, hogy össze esett. Súlyos sebével az ungvári közkórházba szállították, a hol élet és halál között lebeg. A ve ekedés oka családi viszálykodás volt.

— **Tüzek a vidéken.** Alsónémeti ungmegyei községben szerdán délelőtt 1/2 12 órakor nagy tűz támadt Kossuth Lajos házában, mely rövidesen az állami iskolához tartozó melléképületeken kívül öt lakóházat, három csürt az összes terményekkel együtt elpusztított. — Kereszt községben ugyanakkor 12 épület esett a lángok martalékául. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Verekezés.** Hétfőn a hetivásárról beszélve visszatérő vidéki parasztok Órhegyalján verekezés rögnöztek, miközben egy atyafi halottat színlelve elterült a földön, ami a faluban nagy riadalmat okozott. Egy kanna víz azonban csakhamar észretérite a tetszhalottat.

— **Gyilkosság a parasztbálon.** Törökruzsán október hó 31-én bált tartottak a legények a falu korcsmájában, hol Benczulyák János összeszólalkozott társával, Dzvonyik Mihályval. Az összeszólalkozást dulakodás követte, miközben Benczulyák kést ragadott s Dzvonyikot szíven szurta, ki rögtön meghalt. Így végződnek a korcsmai bálók.

— **A gyermekekért.** A vármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén a főorvos havi jelentésével kapcsolatban Nedeczey János biz. tag indítványozta, hogy tekintettel a Munkácson nagy mérvben elhárpodott járványos betegségekre, a hatósági orvosok utasítsanak, hogy a ragályos betegknél minden nap jelenjenek meg s a lakások kellő módon való fertőtlenítést szigorú ellenőrzés alá vegyék. Az alispán bejelentette, hogy ugyan eddig a gyermekek közegészségügyére a legnagyobb gondot fordította, a mennyiben azonban ezen a téren a közegészségügyi közegek részéről valami mulasztást tapasztalna, a legkiméletlenebb szigorral fog eljárni. Szükséges azonban, hogy a hatósági közegeket a publikum is támogassa az által, hogy az elrendelt óvintézkedéseket szigorúan betartsa. A bizottság Nedeczey indítványát elfogadta.

— **A Vereckei árvíz.** A földmívelésügyi min. a sátoraljaújhegyi kulturmérnökség egyik mérnökét s egy vízmestert küldött ki. A verecke vidékére, hogy a felhőszakadás okozta árvíz károk megszüntetésére céljából a szükséges műszaki felvételeket végrehajtsák.

— **Szerencsés vadász.** Gróf Schönborn Károly hitbizományi uradalmának újfalusi pagonyában a gróf egyik főúri vendége — gróf Trauttmansdorf — a napokban véget ért szarvsbögés alkalmával két nap alatt 6 szarvasbikát, 2 szarvastehenet és 2 őzbakot ejtett. A bikák közül négy darab igen erős agancsu s ezek közt feltűnő egy 14 águ.

— **Meghívó.** A „Beregmezei Ált. Tanító-egyesület” jubiláris közgyűlése alkalmával 1908. november hó 17-én este 1/2 8 órakor a beregszászi áll. főgimnázium tornacsarnokában — felerészben a főgimn. internátus, felerészben az „Eötvös alap javára jótékonycéltú hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Spanyol táncok (Bolero.) Moszkovszky M. Zongorán előadja Kont Ilus. 2. A tolvaj. Irta: Balla Ignác. Szaválja: Radics Margit. 3. Magyar dalok. Előadja Erdőhegyi Ferenc. 4. Felolvasás. Schor Ernő. 5. Róbert Hugonetten, Prophet, Quartette. Op 9. Meyerbeer. Zongorán, hegedűn, cellón és fuvalan előadják: Gáthy Zsigmondné, Janka Jolán Oravetz Andor dr. és Halmos Gusztáv. 6. Hajnal uram. Irta: Kovách Gyula. Szaválja Dr. Linner Jenő. 7. A vándor. Schubert. A két gránátos. Schuman. Előadja: ifj. Fedák István. 8. Saját szerzeményű költeményeiből felolvas.: Dr. Kubovich Géza. 9. Monológ. Előadja: Osztie István. 10. Régi magyar szerzemények. Tárogatón előadja: Mónus Gyula.

— **Mükedvelői előadás.** F. hó 8-án tartotta Orbán János táncmester próbabálját mükedvelői előadással egybekötve. Szinrekerült „A gyimesi vadvirág” Géczy István népsziműve, mely igen szépen sikerült. Az előadást zsufolt ház nézte végig. — Orbán kitűnő rendezőnek bizonyult. A szerepek jól be voltak tanítva. A színpadon különösen kitűnt Orbán Rózsika a címszerepben, kedves játéka egy színésznőnek is dicséretére vált volna. De a közönség meg is hálálta, sok tapsot kapott. Izsák Rózsika (Mária) nagyon jó volt a drámai jelenetekben, úgy annyira, hogy a közönség nagy része vele együtt könnyezett. Méltó partnere volt Farkas Dani (Gyuri) kit már többször láttunk a mükedvelői színpadon. Gyönyörű tenorja nagyon tetszett. Énekszámait gyakran megisméltették. Jó mükedvelőknek bizonyultak Fülep Sándor (Csura) és Guthy Miklós (Marcsi), kik humoros szerepükben kiváltak. Már a megjelenésük is óriási derűtséget keltett. A közönséget könnyesordultig megkacagtatták, kitűnően alakítottak, többször visszahívták őket. Jók voltak: Sulcz Mihály (Imre), Kovács Margitka (Csuráné), Krajnik Kálmán (plébános), Szircsák Mariska (Julis), Hakenberg Ede (Prezmer), Heé Sándor (Bigyó). A sikert nagyban előmozdította a gyönyörűen díszített színpad és az ügyes maszkirozás. — Az előadást kivilágos-kivirradtig tartó tánc követte. (dk.)

— **Ellopott jeggyűrű.** Történt pedig, hogy Kacsur Ilona rovott multu és jelenü cse'éd némly lopásügy miat a törvény előtt állott. A tárgyaló bíró előtt feltűnt az Ilona kezén csillogó gyűrű. Kérdést tett anak származása felől s mert nem tudta azt elfogadható módon igazolni, lehozta az ujjáról a gyűrűt, s átadta a csendőrnek: járjon utána a dolognak. A csendőr vizsgált s kitűnt, hogy a gyűrű Ackerman Gyula szabó jeggyűrűje, a mit Ilona ott szolgáltában lopott ki a szekrényből. — Ackerman csak akkor vette észre a lopást, mikor rá figyelmesé tették. Tehát: jobb a jeggyűrűt a kezen hordani, mint a szekrényben őrizni.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és klméljétek álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja. Kapható minden gyógyszerárban. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

— **Egy leány tragikus sorsa.** Egy szegény szerencsétlen leány, a ki jobb sorsra volt érdemes, tragikusan aka.ta befejezni életét. A szomorú eset az egri rendőrség egyik szobájában történt meg. Egyike ez is ama csöndes tragédiáknak, a melyek mindennaposak, de az élet egymásra torlódo eseményei elmosásák őket. A tragédia hőse egy fiatal leány. Nevelőnő volt s egyszer a lejtős uton, mely a magára hagyott fiatal, szép leányok örök kálváriája, Ettől kezdve már lefelé csuszott a lejtőn. Kávéházi pénztárosnő lett s a szép leányt a széparék világában hamar megkedvelték. A könnyelmű életbe ezután beleszólt a leány szive is. Szerelmes lett. A legnemesebb értelemben szeretett. Tisztességes érzelmek fakadtak a lelkében és ennek lett az áldozata. Hirtelen elhagyta a helyét, hogy visszamenjen abba a városba, a hol szerelmét láthatta. A rendőrség azonban nem respektálhatja az érzelmeket. Neki végre kell hajtania a törvényt. A leányt o't, a hol boldogságot ment keresni, letartóztatták. S a szegény szerencsétlen teremés, a kinek a lelke abban a gondtalan világban is gyöngéd maradt, nem tudta túlélni szégyenét. Gyilkos fegyvert emelt önmaga ellen. Az ólom elvégezte feladatát. A leány a halállal vívódik. Az esetről a tudósításunk a következő: Október 31 én éjjel az egri rendőrség egyik szobájában öngyilkosság történt. Egy kávéházi pénztárosnő Strommer Adolfin az öngyilkos. A feliró leány volt már ezelőtt több egri kávéházban alkalmazva, s ott megismerkedett egy fiatal emberrel, a ki iránt szerelmre gyuladt. Egyszer már követett el öngyilkossági kísérletet, lugköldöt ivott, azonban a kórházban megmentették az életnek. Egerből elkerült, volt Nyirbátorban, majd onnan Ungvárra szökött, s a Japán kávéházban volt alkalmazva. Azonban Ungvárról is megszökött. Mint kihallgatásakor mondotta a kórházban azért szökött Egerbe, hogy ott régi szerelmével találkozzon. Az ungvári rendőrség távirati megkeresésére a leányt letartóztatták. Bekísérték a rendőrségre. Megmotozták, azonban semmit nem találtak nála a mivel kárt tehetett volna magában. Nem csukták a rendőrség börtönébe, hanem a mig visszakisérték volna Ungvárra, a rendőrségi szobában adtak neki helyet. Este azonban ágyba feküdt. Délután Strommer Adolfin arra kérte az egyik rendőrt, hogy vigye le neki a Korona-szállóban maradt kis kézi börtöndjét és vesszőkosarát. Mindkettő le volt lakatolva. A leány egész éjjel nyugodtan aladt. Reggel öt óra felé azonban a rendőrök hatalmas dörrenésre ébredtek föl. Strommer Adolfin ágyához rohantak. A leány allig be volt takarózva. Lerántották ró a a takarót és megdöbbenve látták, hogy kezébe egy kilenc miliméteres revolvert szorongat, melléből patakzik a vér. Ertesítették a rendőrkapitányt, a ki azonnal kihallgatta. Azt mondta a leány, hogy a revolver a kis kosárban volt elrejtve, a mit a rendőr vitt le neki a kizitáskájával együtt a Korona-szállóból. A kosarat éjjel észrevétlenül felnyitotta s onnan kivitte a revolvert. Hogy minek lötte meg magát, azt mondja, hogy ugy sincs neki senkije és szégyenli a letartóztatását. Bevitték a kórházba. Állapota életveszélyes. A boldogtalan leány néhány évvel ezelőtt Miskolcon egy előkelő uri családnál volt mint nevelőnő alkalmazva.

x **A gyógyszerészet** hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszor, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól visszatetsző szagától és íztől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, ami hatásának erejét növeli. És ez a „Scott-féle Emulsió”, melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

Olcsó fa eladás.

A gáti erdőben termelt fa kapható Beregszászban a Friedländer-féle udvar (Bocskay utca 72. szám) erdei ölenként házhoz szállítva:

Gyertyánfa hasab 32 K
„ gömbölyű 28 „
Tölgyfa hasab 28 „
„ gömbölyű 24 „

4674/908. tkv. szám.

Póthirdetmény.

A nagyszöllősi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Közgazdasági Bank beregszászi lakos végrehajtónak Dávid Márton kiskupányi lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében 3248/908. tkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a Kiskupányi község/határában fekvő és a kiskupányi 18 sz. tjkvben A I. 2, 3 4, 9, 10. sorsz. a. felvett ingatlanokból Dávid Márton 1/3-ed rész hányadára 141 korona;

az ugyanottani 48. sz. tjkvben A I. 2—5, 8—9, 12—14. sorsz. alatt felvett ingatlanból Dávid Márton 3/12-ed rész hányadára 180 korona;

az ugyanottani 54. sz. tjkvi A I. 1—5, 7, 8. sorsz. ingatlanokra, azonban a 227. hrsz. ingatlanra csak a Halász Anna Szandali Lászlóné javára előjegyzett tulajdonjog nem igazolásaul feltételelesen 918 korona;

az ugyanottani 182. sz. tjkvben A I. 1—4. sorsz. alatt felvett ingatlanokra 216 K; az ugyanottani 208. sz. tjkvben A I. 1—2 sorsz. alatt felvett ingatlanokból Dávid Márton 2/20-ed rész hányadára 440 korona; az ugyanottani 218 sz. tjkvben A I. 1—4 sorsz. alatt felvett ingatlanokra 263 K; az ugyanottani 222. sz. tjkvben A I. 1 sorsz. ingatlanra 48 korona;

az ugyanottani 256. sz. tjkvben † 1 sorsz. alatt felvett belsőségre 53 korona; az ugyanottani 258 sz. tjkvben A † 1 sorsz. alatt felvett belsőségre 53 korona; az ugyanottani 260. sz. tjkvben A † 1 sorsz. alatt felvett belsőségre 159 korona; az ugyanottani 259. sz. tjkben A † 1 sorsz. a felvett belsőségre 53 korona;

az ugyanottani 293 sz. tjkvben A † 1 sorsz. alatt felvett ingatlanokból Dávid Márton 1/3-ad rész hányadára 36 korona kikiáltási árban 1908. évi december hó 9 napjának d. e. 10 órájára a kizűzött árverés az 1881 LX. t.-c. 167. §-a alapján Közgazdasági Bank részv. társ. végrehajtató érdekében is 300 korona tőke követelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Nagyszöllős a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi okt. hó 15. napján.

Gerewich, kir. járásbíró.

1786/908. Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a beregszászi kir. törvényszék 2766/1907. számú végzése által Auer Károly beregszászi lakos végrehajtató javára ellen 181 kor. tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 950 koronára becsült löhere takarmány, bükköny, vetőgépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbírósg V. 598 12/1908. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Nagybecsényben Ujlaky Zoltán és neje Nánásy Etelkánál az István tanyán Dercsényi Ferencnél leendő 1908. év november hó 17-én délután 2 órája határidőül kizűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívának mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárától a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél, vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Beregszászban, 1908. nov. 14.

Schuller, kir. bir. végrehajtó.

637/1908. v. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszék 1908. évi 18233 és 18234. sz. végzése következtében Dr. Bálint Jenő ügyvéd által képviselt Blau Testvérek beregszászi cég javára 1500 és 500 kor. tőkekövetelés s járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől felülfoglalt és 300 koronára becsült ingóságokra a mezőkaszonyi kir. bíróság 1908 V. 339/2 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Barcaszón leendő megtartására határidőül 1908. évi november hó 23-ik napján délelőtt 10 órája kizűzetik, amikor a bíróság lefoglalt gőzlokomobil és cséplőgép s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívának mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárától a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél, vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Mezőkaszony, 1903. nov. 9.

Lévy Elemér, kir. bir. végrehajtó

KINCSET TALÁLT. A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósertéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% terméstöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
 Bosányi, Schietrumpf és Társa.

Megnyilt a
MOZI!
Ma pénteken, szombaton és vasárnap nagy előadások.
Kérem a n. é. közönség b. pártfogását.
Tisztelettel
Krausz József.

1772/1908. v. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. járásbíróóság Sp. I. 273/3/908. számú végzése által Kroó Izsó végrehajtató javára ellen 50 K tőkekövetelés és járulékai erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával tíróilag lefoglalt és 540 K-ra becsült lovak, szekér, kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbíróóság V. 950/2/1908. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagybecsényben alperesnél leendő eszközlésére **1908. év november hó 25. napjának délután 1/3 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél, vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Beregszászban, 1908. okt. hó 31.

Schuller, kir br. végrehajtó

Ingatlan árverés.

Vb, Naményi Koncz István csődtömegéhez tartozó mintegy 200 magyarhold a hetenyi és beregszomi határban fekvő nagy részben tagos birtok a rajta álló tölgy erdővel együtt a mezőkasszonyij ársbíróóság helyiségében 1908. november 21-én d. e. 10 órakor megtartandó bírói árverésen el fog adni.

Ugyanaz nap délután 2 órakor bírói árverés útján el fog adni a Naményi Koncz István csődtömegéhez tartozó, a somi hegyen fekvő mintegy három hold termő szőlő is 2 bórházal és pincével együtt

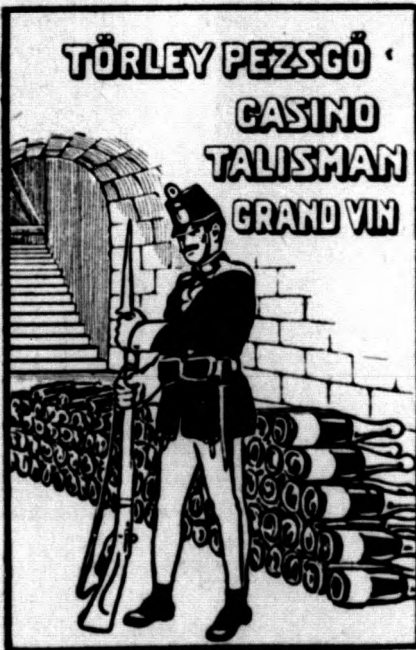
Dr. Kertész Mór, ügyvéd mint a vb. Naményi Koncz István csődtömegoadnoka.

A dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres **f ü l o l a j** megszüntet gyorsan és alaposan időközi süketseget, fülfolyást, fülzugást és nagyothallást még idült esetekben is. Kapható 2 frt. palackban használati utasítással
Grósz Nagy Ferencz, gyógyszerész, Debreczen Kossuth-utca 8. szám

Patkányirtást

3 nap alatt jótállás mellett elvállal **Róth Károly Mezőkasszony.**

A Magyar Általános Hitelbank brassói fiókjának raktárházi osztálya a legolcsóbb napi árak mellett szállít nagyban és kicsinyben naponta Romániából érkező min denféle friss halat u. m. ponty, csuka stüllő, kecsge, harcsa, tok, viza stb stb. Gondos csomagolás.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis **Schicht szarvasszappannal** tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeltetik.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi szerzőtől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájjvíz, haj- és bőrápolószert.
Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.
Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után
Kosmos labororium Győr.
Kapható mindenütt.
Főraktár Beregszászban: **Hausmann Ch. és Fiánál.**

HIRDETÉSEK jutányos árban felvételnek **Engel Jenő** könyv- és papírkereskedésében

Tisztíts csak **Globusz** fémfisztító kivonattal. A legjobb tisztószer a világon.
Világkiállítás St. Louis 1907. "GRAND PRIX".
Jobban tisztít, mint más fémfisztítószert.

„ANGYAL” gyöngyvírág-crém. Hozzávaló szappan ára 1 korona. **Szeplőt, májfoltot** es mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az „ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üdeszint kölcsönöz.
Kapható: **Reichard Jenő** „Angyal” gyöngyvírág-szertára. Beregszász (Bocskai-utca.) „ANGYAL” gyöngyvírág-crém. Gyöngyvírág hölgypor ára 1 kor.

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztő:
dr. Balkányi Aurél

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20.
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

A kisember hitele.

A magyar közgazdasági élet egyik legkiválóbb baja, hogy az ugynevezett kisemberek zöld ágra nem vergődhetnek. Nincs az iránt érzék, hogy az emberek legtöbbször megélhetését elősegítsék. Csak a már megizmosodott tényezők élvezik azt a kizárólagosságot, hogy mindenfelől dédelgetik őket. Példa rá az iparpártolás is. A gazdag gyárosok állami támogatásban részesülnek, a kisiparosoknak pedig azt a jóakaró tanácsot adják, hogy hagyjanak föl mesterségükkel és menjenek dolgozni gyárakba, azokba a gyárakba melyeket az állam oly bőkezűen segélyez.

Még kirívóbb a helyzet hitel dolgában. A jómódnak hitele — ha nem mindig korlátlan is — mindenesetre aránytalanul nagy. Ellenben az, aki leginkább szorul hitelre, legyen bár munkássága, megbízhatósága révén, csekély vagyonához mérten hitelképes, nem igen kaphat hitelt.

Azelőtt a kisemberek csak horribilis kamatok fizetése ellen kaphattak nagy nehezen hitelt. Valóságos rablógazdás kapott lábra ama hitelezés körül, melyben a kisembereknek volt része. Szövetkezetek, pénzes emberek, ügynökök, közvetítők sokszor a legképtelenebb ürügyek alatt zsebelték a szegény adósok keservesen keresett koronáit és vigan folyt a leplezet, sőt nem ritkán a legszemérmertlenebb nyílt uzsora is.

Fölzudult az egész közvélemény és végre a sürű panaszok zokszava eljutott ama fórumok elé, amelyek hivatva vannak e bajokon segíteni. A sok évtizedes panaszolás végre meghallgattatást nyert. Kurtán végeztek az uzsorás pénzelőkkel. Lehetetlenné tették üzletüket. A nagy bankok, melyektől a kisebbek olcsó hitelt élveztek, minden teketória nélkül bedugaszolták a pénzforgást. A szegény adósokat új végrehajtási törvény védi és a 100—200 százalékos kölcsönöknek végleg befellegzett.

Azt kellene hinni, hogy ezekkel

a nagyszerű intézkedésekkel a kisemberek immár mód fölött meg vannak elégedve. Ce ismét egyszer bebizonyult, hogy a világ háládatlan. A kisemberek most még jobban zugolódnak, mint azelőtt. Nem tudják méltányolni azt a nagy áldást, hogy nem lehet őket kiszípolozni.

Dehát mi lehet a bajuk, mi a kívánságuk, mikor most már kiszabadították őket az uzsorások karmai közül? Furcsa! Ismét vissza akarnak azok kbzé jutni! Mert a sokat emlegetett nagy javítás eredményezte ugyan, hogy nem kell apró kölcsönök után horribilis kamatokot fizetni, de egyúttal azzal a következménnyel is jart, hogy a kisember most már semilyen hitelt se kap — se drágát, se olcsót.

Igen kényelmes megoldása a kérdésnek az: hogy hát akkor ne vegyen igénybe hitelt — akárcsak az a tanács, hogy e kisiparos dolgozzon a gyárban. Mert valahogyan a kismester a gyári csekély napszámból nem képes fentartani önmagát és családját, csakugy nem áll módjában kicsi kézi üzemet valamelyes csekély tőkéske nélkül tovább vezetni.

Igaz, hogy égbekiáltó bűn, a kisiparos, a kiskereskedő e szükséghelyzetét kiaknázni és tőle uzsorakamatot szedni, de ennél még százszorta nagyobb a csapás, amely a hitel teljes megvonása éri. Ha a kis ember eddig 100 korona után negyedévenként 20—25 korona rémséges kamattal fizetett (előfordult biz' erre példa!) az az egy kedvezménye mégis megmaradt, hogy a 100 koroo tőkét, munkája segítségével gyümölcsöztethe és ha mindjárt kinnal-bajjal is, mégis családostul meg tudott élni. A famózus javítások azonban megvonják tőle ennek a lehetőségét. Nem perelhetik, nem foglalhatnak, nem licitálhatnak nál de meg van neki engedve, hogy ezzel a megnyugtató tudattal — éhen halhasson.

Nem — világos, hogy ez nem lehet a helyes megoldás. Az ország százazreinek érdeke azt kívánja, hogy az atyai gondoskodás ilyen terdeségei-

től megóvassanak. Józan emberi ész szerint nem szabad a hitelezők tulajdonosságait azzal meggátolni, hogy hitelt egyáltalán ne nyujthassanak a ktsemlernek, hanem arra kell törekedni, hogy az — munkásságához képest — olcsó hitelt élvezhessen.

A nemzet jóléte függ a kérdés megoldásától. A kapitalizmus vasszekrényeiinek megtöme nem mozditja elő az általános boldogulást, a nemzetgazdaság hatalma a kis existenciák jólétében rejlik. Ők képezik az ország lakosságának többségét, amelyből a nemzet ereje kerül.

Igenis, vesszenek az uzsorások! De lépjenek helyökbe tisztességes elemek, melyek a kevésbbé tehetősek megélhetését olcsó hitel nyujtásával lehetővé teszik.

A takarékpénztárak és biztosítótársaságokról.

Közgazdasági életünk nevezetes tényezőjévé fejlődött a életbiztosítás. Örömmel állapítható meg, hogy a biztosítási eszme mindinkább nagyobbodó tért hódít magának s ma már a társadalom intellektuális elemeinél elfogadott elv, hogy az önállóságot biztosító hivatás elfoglalásakor megkötik az életbiztosítást. Az életbiztosítással gondoskodni kívánunk családunkról fejleszteni kívánjuk a társadalomban a takarékosági hajlamot s ezzel az egész gazdálkodásunkat olykép szabályozni, hogy teljes munkaképességünk idejében keresetünknek egy könnyen nélkülözhető részét erre a fizetésekre fordítjuk oly célból, hogy egy előre megállapítandó időben a biztosítandó tőkét kézhez vehessük, előbbi elhalálozásunk esetére pedig családunkról gondoskodás történjék. Az ilyen életbiztosítások megkötésénél bizonyos szempontok vezérreljenek bennünket, amilyenek: az általános biztosítási feltételek és az intézet megbízhatósága.

A társadalom biztosító rétege rendszerint nem tud eligazodni a nyomtatványokon olvasható biztosítási feltételek garmadában és a biztosítási ügynök személyében öszpontosítja rendszerint bizalmát. Így nagyon is előnyös, sőt szükséges, ha a biztosítási akaró alany a feltételek tömkelegéből a legfontosabbak iránt érdeklődik és azok mérlegelése után állapítja meg, mely intézet feltételeit tartja ő reá nézve a legelőnyösebbnek.

